

19 – 31. mart 2018.

GORDANA PETROVIĆ

Jedra nade
grafike

Galerija Grafički kolektiv
Beograd

*Vraćam oči dlanovima na mesto**

Naslov Murakamijeve knjige „O čemu govorim kada govorim o trčanju“, koja predstavlja lične, gotovo intimne beleške, izazvao je žive asocijacije i novo pitanje „O čemu govorim kada govorim o kreativnim silama“ Gordane Petrović jer se i njen rad može razumeti kao svojevrsni vizuelni dnevnik o prisnom doživljaju sveta. Dnevnik o egzistenciji u kojem vrvi od ljubavi, znoja i krvi. Koncentrovani emocionalni sadržaj. Put od Batajnica do Beograda i/ili od studija etnologije do posvećenja likovnoj umetnosti svakako je kapitalizovao i bogato životno iskustvo i osetljivost femine na imperativne vremena, njegovu brzinu i grabljivost. Da, sve je pitanje izbora stila i životnih principa. Tako se lice i naličje iskustva stopilo u oblast vizuelnih istraživanja, gde su materijal, zanat i tehnika u bliskoj vezi sa samim stvaralaštvom. Autorkin afinitet za vrednosti medija suve igle i njegovu manuelnu osetljivost označio je ovu karijeru, od debitantske izložbe, pre trideset godina, do danas.

Po uzoru na svoje profesore, Gordana Petrović se stvaralačkom praksom specijaliste afirmisala kao ortodokсни grafičar (danas korektnije: ortodokсна grafičarka) strogo/starovremenskog shvatanja originalnosti grafike jer, grafika je ono što autor radi na ploči, bez predloška. Produkcija u drvenoj tehnici čija su sredstva linije i njihove intenzivne tenzije, problematizuje specifičan kreativni postupak čije generičko polje emanira estetski potencijal kreacije, manuelnost i veštinu. Suva igla je neposredni nosilac ekspresije, izrazito crtačka i manuelna tehnika koja traži sigurnu i veštu ruku umetnika/majstora koji različitim iglama (*i mama Nadina igla je tu*) i podešavanjem pritiska ruke menja karakter i intenzitet urezane linije. U slučaju ove autorke i njene pasije za tehnikom suve igle može se reći da je ona jasnom koncepcijom označila trenutak duhovnog zdravlja, identiteta i integriteta u umetničkoj grafici.

Batajnica je na Dunavu, a motiv alaskih čamaca, „šiklji“, ukodiran je u verzijama grafičkih ciklusa varirajući vremenom od čitljivih i asocijativnih kompozicija, do gotovo apstraktnih kreativnih refleksija neposredno izraženih rukopisom i živom crtačkom akcijom. Ekspresija gesta, bogatstvo linija i lomljenje tokova pojačavaju tenzična stanja zapisa u novoj celini „Jedra nade“. Na pitanja o recepciji suve igle, neposrednosti umetničkog saopštavanja i vrlinama izrazite umetničke individualnosti dobar deo odgovora, u svom izvornom obliku, pružaju radovi na ovoj izložbi, kojom se praktično obeležava i tri decenije od debitantskog nastupa grafičarke.

U biografiji Gordane Petrović piše: „U originalnoj likovnoj grafici bavi se većim brojem različitih grafičkih tehnika ručne štampe. Posebne oblasti umetničkog interesovanja i likovno-grafičkog istraživanja: tehnika suve igle i litografski postupak na nazrnčanim aluminijskim pločama.“ Poznato je, jezik suve igle je sintetičan i ekonomičan, a ponekad i škrt.

Putujući ljudi mapiraju prostor i vreme, a boravci na mediteranskim ostrvima otvorili su GP nove kreativne vizure, umekšali oštrinu prethodnih ciklusa i definisali promenjenu jezičku sintaksu. Šansa je data i tehnici litografije a novi radovi u boji, u izrazito horizontalnim projekcijama, fokusiraju stanja između prisustva i odsustva, horizonte bliske letnjim sijestama sa etarskim vibracijama vazduha sa vodom i tlom. I ljubav prema muzici strukturisana je u ritmovima crno-belih ekspresija i senzibilizovanih kolorisanih tokova koji se kao kadar filma nastavljaju do višeglasnih muzičkih fraza bliskih obliku fuge. I naslovi grafika: „Veliki talas“, „Talas straha“, „Talas suza“, „Vatra Tire“, „U dubini“, „Povratak Tezeja“ – kao čitljive putokazne metafore, vode do esencijalnih tačaka personalne prisnosti i zaklonjene intime.

I Luiza Buržoa je radila suhu iglu. Smatrala je da se Život organizuje oko onoga što je šuplje. Na pitanje: Da li postoji emocija koju može posedovati i još uvek praviti umetnost? odgovorila je: „Da, saosećanje. Bez saosećanja nema posla, nema života, nema ništa. To je to. Ali u isto vreme umetnost nema nikakve veze sa ljubavlju, već je odsustvo ljubavi. Stvaranje je čin oslobođenja i svaki dan mi se ta potreba za oslobađanjem vraća. Što se tiče iznošenja izjave o umetnosti, koja vam se više dopada, vrištite ili ćutite? Zavisi od onoga što želite. Ako želite pažnju, vrištite.“ Pred Gordanom Petrović je solucija – ili vrištanje, ili ćutanje.

*e-mail poruka GP jednog nedeljnog martovskog jutra

Ljiljana Ćinkul

Tezejeva jedra, suva igla, 50x90cm, 2017.

The Falling... Leaves II, kombinovana tehnika, 50x75, 2018.

Gordana Petrović (1959), diplomirala na Fakultetu primenjenih umetnosti, odsek *Grafika* (1985). Od 1985. član ULUS-a. Zaposlena na FPU kao redovni profesor na predmetu *Grafika*. Od 1986. izlaže na preko 200 grupnih izložbi grafike u zemlji i inostranstvu.

Izlagala na značajnim međunarodnim godišnjim, bijenalnim i trijenalnim izložbama grafike: na Tajvanu, u Indoneziji, Bugarskoj, Francuskoj, Japanu, Mađarskoj, Rumuniji, Holandiji, Grčkoj, Italiji, Poljskoj, Nemačkoj, Skotskoj... Samostalno izlagala dvanaest puta u zemlji i inostranstvu (Francuska, Grčka, Mjanmar). Prvi put samostalno izlagala u Galeriji Grafički kolektiv 1988.

Dobitnik je značajnih nagrada za grafiku: *Mali pečat* (2016) i *Veliki pečat*, Grafički kolektiv, Beograd (2012); *Prva nagrada grada Mazameta*, Tuluz, Francuska, 2010; *Parchemin d'Honneur de Chamalieres*, Francuska, 2010, 2003; *Nagrada Torienare akademije*, Kochi, Japan, 1993; *Zlatna igla ULUS-a*, Beograd, 1990. Mnogobrojne otkupne nagrade: Ministarstvo kulture, Jugoexport, Kabinet grafike – JAZU, Zagreb i dr.

Predstavljajući vrednosti i tradiciju ručne grafike održala brojna predavanja u okviru mnogih TV programa, izložbi, grafičkih manifestacija. Jedan od osnivača škole za originalnu grafiku *Orfelin*.

Predstavljeni radovi izvedeni su u tehnici suve igle i kombinovanoj tehnici (suva igla i linorez).

e-mail: prudencijap@gmail.com

Eolov bes (detalj), suva igla, 80x60cm, 2018.

Therassia I, kombinovana tehnika, 8,5x31,5cm, 2017.

Dizajn kataloga: *mr Ivana Flegar*. Fotografija: *Andrej Bralić*.
Izdavač: Grafički kolektiv, Beograd, Obilićev venac 27; tel/fax (+38111) 2627785, 3285923;
e-mail: graficki@eunet.rs; www.grafickikolektiv.org.

Urednik: *Ljiljana Činkul*.

Umetnički savet: *Branimir Karanović, Biljana Vuković, Dimitrije Pečić, Vladimir Veljašević, Jelena Jocić*.